Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : J. van Aart
Zaakdossiernummer : **ZK21.07027**
Documentnummer : **2021.26607**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel over vaststellen Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022**
Beleidsprogramma	:	**0. Bestuur en ondersteuning**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

Loon op Zand is een van de negen gemeenten die deelneemt aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Regio Hart van Brabant (HvB). De deelnemende gemeenten zijn tevreden over de regionale samenwerking, maar er zijn ook nog verbetermogelijkheden. Tijdens de Verenigde Vergadering HvB op 25 mei 2019 is een motie1 aanvaard met de oproep om de positie en rol van raden goed te verankeren binnen de regionale samenwerking. In opdracht van het Algemeen Bestuur HvB heeft Tilburg University vervolgens een onderzoek gedaan naar de toekomst van de samenwerking in de regio Hart van Brabant. Dit heeft geleid tot het onderzoeksrapport 'Balanceren, verbinden en schakelen'. De regionale klankbordgroep raden, de klankbordgroep 'Governance' en de Kring Gemeentesecretarissen hebben op basis van dit rapport aanbevelingen geformuleerd. De consultatiefase heeft zo geleid tot een aantal adviezen en verbetervoorstellen voor de samenwerking in Hart van Brabant. Deze zijn verwerkt in de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling die nu ter besluitvorming voor ligt.

Beslispunten

Wij stellen u voor:
1. Toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 en deze gewijzigde regeling vast te stellen als Gemeenschappelijke Regeling Hart van Brabant 2022, met als belangrijkste wijzigingen:
a. het werken met een kernagenda;
b. het instellen van een regionale adviescommissie waar raadsleden van alle deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling zitting in hebben;
c. ruimte voor de colleges van B&W om haar eigen vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur Hart van Brabant te bepalen;
d. de toetreding van Alphen-Chaam en Baarle-Nassau als deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022;
e. de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 als een gecombineerde raads- en collegeregeling uit te voeren;
2. Dit besluit in werking te laten treden de dag na bekendmaking en publicatie. De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 gaat in per 1 januari 2022, na vaststelling door alle deelnemende gemeenten.

[1] Aanvaarde motie 'Bevordering betrokkenheid raden bij Hart van Brabant vergroten middels klankbordgroep' d.d. 25 mei 2019

Beoogd effect

Op basis van het rapport van Tilburg University en de discussie die daarover in de regio heeft plaatsgevonden, heeft het Algemeen Bestuur (AB) Hart van Brabant vastgesteld dat er behoefte is aan een lichte samenwerking met zo min mogelijk overdracht van (beleids-)bevoegdheden naar de regio. Met de voorgestelde gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 ligt er een actuele regeling om de regionale samenwerking te continueren met hernieuwd commitment van de deelnemende gemeenten en om een stevige borging van de betrokkenheid van de raden te faciliteren met meer focus.

De wijziging van een collegeregeling naar een gemengde raden- en collegeregeling is nodig om de verordende bevoegdheid (specifiek de subsidieverlening jeugdzorg) binnen de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 te kunnen organiseren.

De gewijzigde GR vormt een solide basis om de samenwerking in Hart van Brabant krachtig voort te zetten en te werken aan duurzame groei voor de deelnemende gemeenten en haar inwoners.
Ook biedt de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling het kader om de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau (in fasen) toe te laten treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 en daar goede afspraken over te maken.

Argumenten

1.1 In dit voorstel wordt aan de raden gevraagd toe te treden tot de GR om te zorgen dat de subsidieverlening in het kader van de Jeugdwet rechtmatig gebeurt. Dit is vooral een technische wijziging.
De GR Hart van Brabant was altijd een collegeregeling. Uit het governancetraject kwam een breed gedragen consensus naar voren over de werkwijze als collegeregeling. In de basis willen we deze werkwijze behouden. Bestuurlijk is echter de wens uitgesproken om in regionaal verband (binnen de GR HvB) voor de jeugdzorg subsidies rechtmatig te kunnen (blijven) verstrekken. Op basis van de huidige GR (collegeregeling) blijkt dit niet rechtmatig, omdat de verordenende bevoegdheid niet bij de colleges van B&W ligt, maar bij de gemeenteraden. Op basis van onafhankelijk juridisch advies en na afweging van diverse opties is gebleken dat de gecombineerde regeling de enige optie is die dit mogelijk maakt binnen de randvoorwaarden van onze regionale samenwerking, zonder delegatie van de verordeningsbevoegdheid van subsidies van raden naar colleges van B&W. Daarom is ervoor gekozen om voor te stellen de GR Hart van Brabant te wijzigen naar een gecombineerde raads- en collegeregeling. De raadsbevoegdheid is op deze wijze ingebouwd binnen de GR en afgebakend tot dit onderdeel. Kortom: het betreft enkel deze subsidieverordenende bevoegdheid voor specifieke jeugdhulptaken. Dit heeft als consequentie dat de raden de gemeenschappelijke regeling moeten aangaan. Met deze gecombineerde regeling komt formeel de bevoegdheid voor het kiezen van de afvaardiging in het AB te liggen bij de gemeenteraden op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Verder verandert er niets aan de governance van de regio.

1.2 De voorgestelde wijzigingen zorgen voor een verbeterslag in de samenwerking in de regio.
Op basis van het rapport van Tilburg University en de discussie die daarover in de regio heeft plaatsgevonden, heeft het Algemeen Bestuur (AB) Hart van Brabant vastgesteld dat er behoefte is aan een lichte samenwerking met zo min mogelijk overdracht van (beleids-)bevoegdheden naar de regio. Met de voorgestelde gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 ligt er een actuele regeling om de regionale samenwerking te continueren. De belangrijkste onderdelen die tot wijzigingen leiden, betreffen:

- het vergroten en borgen van de betrokkenheid van de raden door het instellen van een regionale adviescommissie;

- de samenstelling van het Algemeen Bestuur (AB) (vertegenwoordiging uit de colleges van B&W, maar niet alleen burgemeesters). De huidige GR voorziet in het afvaardigen van één lid uit het college van B&W in het Algemeen Bestuur. De gewijzigde GR geeft elke gemeente de vrijheid om zelf een vertegenwoordiger vanuit het college aan te wijzen als afgevaardigde in het AB, dit is niet per se de burgemeester;
- De werkwijze met kernagenda. Dit zorgt voor hernieuwd commitment van de deelnemende gemeenten en meer focus;
- een kader om de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau (in fasen) toe te laten treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022. Op basis hiervan kunnen concrete vervolgafspraken gemaakt worden.

Zo vormt de gewijzigde GR een solide basis om de samenwerking in Hart van Brabant krachtig voort te zetten en te werken aan duurzame groei voor de deelnemende gemeenten en haar inwoners.

1.3 Werken met een kernagenda zorgt voor meer focus én commitment in de samenwerking

Het werken met een kern- en keuzeagenda sluit beter aan bij de lichte, regionale samenwerking die we willen zijn en het ondersteunt het gesprek van colleges en gemeenteraden over hoe de eigen ambities versterkt worden door de regionale samenwerking en vice versa. Het werken met een kernagenda helpt om meer overzicht te verschaffen in de regionale samenwerking. In de kernagenda leggen we unanieme, meerjarige commitment voor regionale samenwerking vast. De kernagenda omvat alles wat de aan de GR deelnemende gemeenten gezamenlijk moeten willen doen:
zaken die zij unaniem willen oppakken om redenen van uitvoerings-, bestuurskracht en efficiëntie;
zaken die verplicht zijn gezamenlijk op te pakken, op basis van wet- en regelgeving;
onderwerpen die door alle gemeenten in de GR worden omarmd, aangevuld met derde partijen (gemeenten, provincies, waterschappen).
De keuzeagenda maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op actualiteit, met variërende en evoluerende coalities in onze regio. Hoe deze wordt vormgegeven en ondersteund is nog onderwerp van gesprek. De kern- en keuzeagenda vervangen de Strategische Meerjarenagenda HvB. De kernagenda wordt vastgelegd voor de duur van de bestuursperiode.

1.4 De slagkracht van de regio HvB wordt vergroot met toetreding van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau.

De gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau hebben eind februari 2021 een verzoek ingediend om toe treden tot de GR Hart van Brabant voor het sociaal domein (programma Mens & Samenleving). Destijds is aangegeven dat de keuze voor toetreding tot de GR zou worden betrokken bij de besluitvorming naar aanleiding van het governancetraject. Het AB heeft nu een principebesluit genomen om de beide gemeenten toe te laten treden tot de GR van Hart van Brabant. Uitgangspunt is dat de gemeenten zich committeren aan de kernagenda, op te stellen na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. In de periode 2022-2026 wordt dispensatie verleend voor die onderdelen/ afspraken waar beide gemeenten verplicht zijn deel te nemen aan/ in een andere regio. De gewijzigde regeling bevat de mogelijkheid tot toetreding van Alphen-Chaam en Baarle-Nassau tot de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022. Op grond hiervan kan het AB nadere afspraken maken over de toetreding en de voorwaarden waaronder dit kan plaatsvinden. Deze voorwaarden hoeven niet in de GR te worden opgenomen.

1.5 De huidige GR was toe aan modernisering.

Er is van de gelegenheid gebruik gemaakt om naast het doorvoeren van wijzigingen die voortvloeien uit de keuzes naar aanleiding van het governancetraject, ook te kijken of de regeling ‘bij de tijd’ kan worden gebracht. Dit heeft op een klein aantal onderdelen geleid tot wijzigingen en omissies zijn hersteld (bijvoorbeeld op het gebied van archivering). Ook is de GR tegen het licht gehouden van de recent aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). In het was/wordt overzicht dat als bijlage is opgenomen, zijn al deze wijzigingen opgenomen en uitgelegd.

2.1 Het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling behoeft instemming van de deelnemende gemeenten.
Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) moeten alle deelnemende gemeenteraden toestemming geven tot het wijzigen van de Gemeenschappelijke Regeling. Verder kan ingevolge artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant deze alleen worden gewijzigd "indien daartoe wordt besloten bij unanimiteit, middels gelijkluidende besluiten van de colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de deelnemende gemeenten". De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling ligt nu ter vaststelling voor in de gemeenteraden van de regio Hart van Brabant. Dit voorstel ligt ook voor bij de gemeenteraden van Alphen-Chaam en Baarle-Nassau met de strekking om toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling.

2.2 Voor inwerkingtreding en rechtsgeldigheid van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 is bekendmaking en publicatie noodzakelijk.
Alle deelnemende gemeenten moeten de gewijzigde regeling hebben vastgesteld. Officiële bekendmaking van publicatie zijn voorwaardelijk voor de rechtskracht van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022. Bekendmaking gebeurt door de gemeente Tilburg, als plaats van vestiging van de Gemeenschappelijke Regeling. Na besluitvorming in de raden van alle deelnemende en toetredende gemeenten kan de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 per 1 januari 2022 ingaan.

Kanttekeningen

1.1 Het aantal bestuurlijke vertegenwoordigers in het AB blijft gelijk aan het aantal deelnemende gemeenten
De gemeenteraad van Tilburg heeft via een lokale motie het AB verzocht om te kijken of het aantal bestuursleden meer in overeenstemming gebracht kan worden met de inwoneraantallen. Het AB heeft echter geconstateerd dat de grote kracht van onze regio is dat alle onderwerpen besproken worden en besluiten genomen worden op basis van gelijkheid. Om deze reden bleek onvoldoende draagvlak te bestaan om de vertegenwoordiging meer in overeenstemming te brengen met de verhoudingen qua inwoneraantal.

1.2 Voor het vaststellen van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Hart van Brabant is een gelijkluidend besluit nodig in alle gemeenteraden.
De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat er een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling zonder gelijkluidend besluit in alle gemeenteraden niet kan worden vastgesteld. Daarom wordt aan alle raden een gelijkluidend voorstel tot vaststelling van de gewijzigde GR Regio Hart van Brabant voorgelegd. Dit betekent dat eventuele amendementen een nieuw besluitvormingsproces vergen, en dus tot vertraging leiden.

Financieel

Deze gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 heeft geen directe consequenties voor de gemeentelijke bijdrage (per inwoner) aan Hart van Brabant. De (werkzaamheden voor de) kernagenda worden gefinancierd uit de gemeentelijke bijdrage per inwoner voor de regio.

Voortgang

Na vaststelling van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 in de elf gemeenteraden (dus inclusief Alphen-Chaam en Baarle-Nassau) en na publicatie van de gewijzigde regeling gaat de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 in per 1 januari 2022.

De regeling wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en is te downloaden op overheid.nl, officielebekendmakingen.nl, via de gemeentewebsite en de website van de regio Hart van Brabant (en de overige deelnemende gemeenten).

Communicatie

Na een gelijkluidend besluit door alle deelnemende gemeente, publiceert de gemeente Tilburg de nieuwe gemeenschappelijke regeling.

Bijlagen

2021.26056	Brief Algemeen Bestuur Hart van Brabant gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022
2021.26059	Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022
2021.26058	Was – wordt lijst met een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022

Besluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 2 november 2021, nummer. 2021.26647

b e s l u i t :
1. Toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 en deze gewijzigde regeling vast te stellen als Gemeenschappelijke Regeling Hart van Brabant 2022, met als belangrijkste wijzigingen:
a. het werken met een kernagenda;
b. het instellen van een regionale adviescommissie waar raadsleden van alle deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling zitting in hebben;
c. ruimte voor de colleges van B&W om haar eigen vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur Hart van Brabant te bepalen;
d. de toetreding van Alphen-Chaam en Baarle-Nassau als deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022;
e. de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 als een gecombineerde raads- en collegeregeling uit te voeren;
2. Dit besluit in werking te laten treden de dag na bekendmaking en publicatie. De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant 2022 gaat in per 1 januari 2022, na vaststelling door alle deelnemende gemeenten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van 20 december 2021.

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,